

Εισήγηση της Λαϊκής Συσπείρωσης στο Π.Σ.Ι.Ν. 22-1-17 στο θέμα «Η κατάσταση της αγροτικής οικονομίας στην Κέρκυρα - Μέτρα για τη στήριξή της»

1. Σύντομη περιγραφή της κατάστασης

Η αγροτική δραστηριότητα στη Κέρκυρα, τα Διαπόντια νησιά και τους Παξούς-Αντίπαξους κυριαρχείται από την ελαιοκαλλιέργεια. Υπάρχουν πάνω από 4 εκατομμύρια δέντρα που καλύπτουν το 75% της καλλιεργήσιμης έκτασης του νησιού της Κέρκυρας, ενώ στα μικρότερα νησιά η ελαιοκαλλιέργεια καλύπτει το 90% των καλλιεργήσιμων εκτάσεων. Παράλληλα υπάρχουν περιορισμένης έκτασης καλλιέργειες οπωροκηπευτικών, πατάτας, αμπελιών, εσπεριδοειδών και στον κάμπο των Νυμφών η καλλιέργεια του κουμ-κουάτ.

Συνυπάρχει μια μικρή κτηνοτροφική παραγωγή (περί τις 100 μονάδες οι περισσότερες μικρές, κυρίως αιγοπροβάτων και λίγες βοοειδών) που καλύπτουν ένα πολύ μικρό μέρος της κατανάλωσης. Υπάρχει αλιευτική δραστηριότητα: Στην Περιφ. Ενότητα Κέρκυρας υπάρχουν 550 άδειες επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών κυρίως παράκτιας αλιείας. (Από 1050 άδειες που υπήρχαν το 1994).

Στην αγροτική – κτηνοτροφική και αλιευτική δραστηριότητα πριν 10 χρόνια ασχολούνταν περίπου 22.000 οικογένειες ήτοι το 65% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού.

Η κατανομή της καλλιεργήσιμης γης ήταν η εξής:

48% των αγροτών είχε έως 25 στρέμματα (=320 ελαιόδεντρα) το 25% έως 50 στρέμματα δηλαδή το 75% των αγροτών ήταν μικροί-μεσαίοι.

Τα τελευταία χρόνια περίπου 7000 οικογένειες παράτησαν εντελώς την ελαιοκαλλιέργεια ενώ από τις υπόλοιπες 15000 το μεγαλύτερο μέρος καλλιεργεί για ίδια χρήση. Παράλληλα έχουν συρρικνωθεί δραστικά άλλες μικρότερης έκτασης καλλιέργειες όπως η αμπελοκαλλιέργεια, τα οπωροκηπευτικά καθώς και η κτηνοτροφία και η αλιεία.

Είναι ενδεικτικό της μεγάλης μείωσης της ελαιοκαλλιέργειας ότι στο τέλος της δεκαετίας του 1980 παράγονταν περίπου 30.000 τόνοι λάδι τον χρόνο της σοδειάς ενώ τώρα με καλή σοδειά η παραγωγή δεν υπερβαίνει τις 12.000 τόνους.

Αντίστοιχα μεγάλη είναι η μείωση του αγροτικού εισοδήματος το οποίο αξίζει να σημειωθεί ότι παρέμενε και παραμένει ολόκληρο στην Κέρκυρα και καταναλώνονταν στο νησί. Πολύ πιο μεγάλη, σχεδόν καθολική είναι η εγκατάλειψη των ελαιώνων στα 3 Διαπόντια νησιά όπου υπάρχουν επιπλέον δυσκολίες.

Ένα σοβαρό πρόβλημα που είναι σε εξέλιξη είναι η κατατόμηση χιλιάδων υπεραιώνόβιων ελαιοδέντρων σχεδόν από την ρίζα, χωρίς καμιά επιστημονική γνωμάτευση και επίβλεψη. Είναι αποτέλεσμα της απαξίωσης της ελαιοπαραγωγής που έχει επιβάλλει η ΚΑΠ αλλά και της ανέχειας – φτώχειας που υπάρχει στους μικρούς – μεσαίους παραγωγούς

2. Αιτίες αυτής της κατάστασης

Η μεγάλη συρρίκνωση της ελαιοκαλλιέργειας και των άλλων αγροτικών – κτηνοτροφικών και αλιευτικών δραστηριοτήτων οφείλονται στην πιστή εφαρμογή από τις ελληνικές κυβερνήσεις της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) και των αναθεωρήσεων της και της Κοινής Αλιευτικής παραγωγής. Τα μέτρα που πάρθηκαν και παίρνονται από τις ελληνικές κυβερνήσεις –μαζί και τη σημερινή- για την εφαρμογή της ΚΑΠ και της Κ.Αλ.Π. είναι η χειροπιαστή απόδειξη για τις αιτίες της συρρίκνωσης της αγροτοκτηνοτροφικής και αλιευτικής δραστηριότητας, του ξεκληρίσματος πολλών χιλιάδων αγροτοκτηνοτρόφων και αλιέων και της δραστηρικής συρρίκνωσης του εισοδήματος όσων έχουν απομείνει στο επάγγελμα.

Τέτοια μέτρα είναι: η κατακύλα της τιμής του ελαιολάδου γιατί καταργήθηκε ο όποιος προστατευτισμός υπήρχε και η απελευθέρωση των εισαγωγών ελαιολάδου από τρίτες χώρες. Οι περιορισμοί στις καλλιέργειες και η εφαρμογή ποσοτώσεων στην παραγωγή αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, της επιδοτούμενης καταστροφής αγροτικών προϊόντων και αλιευτικών σκαφών, της επιδοτούμενης μείωσης της παραγωγής γάλακτος (με 150 εκατ. ευρώ), της αγρανάπαυσης που τώρα γίνεται υποχρεωτική για ένα μέρος των καλλιεργειών. Της μεγάλης ακρίβειας στα αγροτικά μηχανήματα και αγροεφόδια (λιπάσματα, ελαιοδίκτυα, γεωργικά φάρμακα) και της κατάργησης της όποιας επιδότησης υπήρχε. Την αποσύνδεση των όποιων επιδοτήσεων από την παραγωγή. Την κατάργηση των δασμών σε ομοειδή αγροτικά προϊόντα και την πλήρη απελευθέρωση της αγοράς με αποτέλεσμα την αθρόα εισαγωγή αμφίβολης ποιότητας αγροτοκτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων στην Ελλάδα. Από εξαγωγική αγροτικών προϊόντων η χώρα μας έχει μετατραπεί σε εισαγωγική με έλλειμμα στο αγροτικό εμπορικό ισοζύγιο 3 δισ. ευρώ. Τον περιορισμό των εξαγωγών αγροτικών προϊόντων σε τρίτες χώρες εκτός της Ε.Ε.

Οι αλλαγές που επιβάλλει η νέα ΚΑΠ στις επιδοτήσεις οδηγεί στην σταδιακή μείωση τους για τους μικρομεσαίους αγρότες και κτηνοτρόφους και στην αύξηση των ήδη μεγάλων επιδοτήσεων που παίρνουν οι μεγάλοι αγρότες. Είναι ενδεικτικά τα στοιχεία για την κατανομή των επιδοτήσεων το έτος 2011:

Παράλληλα τα τελευταία 10 χρόνια δε γίνεται καμιά συντήρηση και κανένα έργο υποδομής που να συμβάλει στην στήριξη της αγροτικής δραστηριότητας (αγροτικοί δρόμοι, υδατοδεξαμενές, αρδευτικά έργα, αντιπυρικές ζώνες).

Σε αυτά τα αντιαγροτικά μέτρα τα τελευταία χρόνια προστέθηκαν και τα εξής: Το χαράτσι του ΕΝΦΙΑ σε όλες τις αγροτικές εκτάσεις, η άγρια φοροληστεία των αγροτών με το νόμο 4317/2016, η τεράστια αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών, η αύξηση του ΦΠΑ στα αγροεφόδια στο 24%. Με τον διαχωρισμό **«κατά κύριο επάγγελμα αγρότης ή μη»** αποκλείονται από τις επιδοτήσεις – ενισχύσεις 250.000 μικροί αγρότες. Μεγάλο θα είναι το ποσοστό των κομμένων αγροτών στην Κέρκυρα όπου λόγω του πολύ μικρού αγροτικού εισοδήματος πολλοί αγρότες – σες δουλεύουν και σε 2^η ή 3^η δουλειά.

Αρνητικό ρόλο στη στήριξη της αγροτικής οικονομίας της Κέρκυρας αλλά και ευρύτερα της Περιφέρειας Ιονίων Νησιών έπαιξε η κατάργηση του Ινστιτούτου Ελαίας στην Κέρκυρα που είχε επιδείξει σοβαρό επιστημονικό και ερευνητικό έργο και το οποίο πεισματικά και η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ αρνείται να επαναλειτουργήσει.

Συνεχίζεται η υποστελέχωση της Περιφερειακής και Τοπικής Δ/σης Αγροτικής Ανάπτυξης η οποία εκτός από τη μεγάλη έλλειψη Γεωτεχνικών δεν έχει ούτε καν γραμματειακή υποστήριξη με αποτέλεσμα να ταλαιπωρούνται εκατοντάδες αγρότες καθημερινά. Επιπλέον εξαιτίας της υποστελέχωσης και της περικοπής των εξόδων μετακίνησης δεν μπορούν οι γεωτεχνικοί να πάνε στα χωριά για επιστημονική στήριξη των αγροτών.

Μεγάλες είναι οι ευθύνες των πλειοψηφιών στα όργανα τοπικής διοίκησης (Νομαρχίες – Περιφέρειες - Δήμοι) που στήριξαν και στηρίζουν την εφαρμογή της ΚΑΠ και των αντιαγροτικών πολιτικών των ελληνικών κυβερνήσεων. Ιδιαίτερη και σοβαρή ευθύνη έχουν η σημερινή Περιφερειακή και Δημοτική αρχή γιατί παρά τα λόγια συμπάθειας προς τους αγρότες δεν κάνουν τίποτα για τη στήριξη του αγροτικού κόσμου (βλέπε το χάλι των αγροτικών δρόμων, τη μεγάλη καθυστέρηση στην έναρξη της δακοκτονίας κ.α.) και γενικότερα παρέχουν στήριξη στην ΚΑΠ.

Όλες αυτές οι αντιαγροτικές πολιτικές και μέτρα στοχεύουν στο ξεκλήρισμα ακόμα πολλών χιλιάδων μικρομεσαίων αγροτοκτηνοτρόφων και αλιέων και στην στήριξη και ανάπτυξη μεγάλων καπιταλιστικών αγροτοκτηνοτροφικών και αλιευτικών επιχειρήσεων. Αυτός είναι ο στρατηγικός στόχος της ΚΑΠ και της Κ.Α.Π. της Ε.Ε. και όλων των ελληνικών κυβερνήσεων μέχρι τώρα. Για του λόγου το αληθές ας κρίνει κανείς που πάνε τα μεγάλα ποσά των επιδοτήσεων και που πάνε τα ποσά της Κ.Α.Π. της Ε.Ε. (το 75-80% των κονδυλίων πάει στις ιχθυοκαλλιέργειες και το υπόλοιπο σε μεγάλα σκάφη μεσαίας και υπερπόντιας αλιείας).

Οικονομικό έτος 2011

ΑΓΡΟΤΕΣ	%	Ποσά Επιδοτήσεων	%	Όριο επιδότησης
678.740	74,60%	883.915.000	17%	Μέχρι 5.000
230.490	25,40%	4.325.848.000	83%	Από 5.000 έως +500.000
Σύνολα	909.230	100,00%	5.209.763.000	100%

Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ αλλά και ο περιφερειάρχης παραπέμπουν για έργα και δράσεις στον αγροτικό τομέα στο πρόγραμμα αγρ. Ανάπτυξης του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020 που θα δοθεί για διαχείριση στις περιφέρειες και σύμφωνα με τα λεγόμενα τους είναι ύψους 24 εκ. ευρώ για όλη την Περιφέρεια Ι.Ν. Σύμφωνα με τη παρουσίαση του προγράμματος που έκανε ο Υπ. Αγρ. Ανάπτυξης και αυτά τα κονδύλια θα δοθούν για ενίσχυση μεγάλων αγροτοκτηνοτροφικών επιχειρήσεων ή για επενδύσεις πάνω από 350.000 ευρώ. Κατευθύνεται δηλαδή σε πολύ λίγους δεν αφορά την συντριπτική πλειοψηφία των μικρομεσαίων αγροτοκτηνοτρόφων και αλιέων. Είναι θέμα πάλης του αγροτικού κινήματος να απαιτήσει ορισμένα κονδύλια να κατευθυνθούν σε έργα υποδομής στον αγροτικό τομέα των Ι.Ν.

Τα αντιαγροτικά μέτρα και πολιτικές των κυβερνήσεων και της ΕΕ συνοδεύονται από ένα ιδεολογικό μπαράζ στο οποίο συμβάλουν ουσιαστικά τα μεγάλα ΜΜΕ, οι βιομήχανοι και οι εφοπλιστές, οι μεγαλέμποροι δηλαδή όλα αυτά τα παράσιτα που κλέβουν τον κόπο και τον ιδρώτα των εργατοϋπαλλήλων, των φτωχών αγροτών, των αυτοαπασχολούμενων. Ο στόχος είναι

πολλαπλός: Να ρίξουν τις ευθύνες στους αγρότες, να στρέψουν άλλες κοινωνικές ομάδες εναντίον τους, να καλλιεργήσουν την απογοήτευση και την μοιρολατρία, να οδηγήσουν ακόμα πολλές χιλιάδες μικρούς αγρότες – κτηνοτρόφους – αλιείς στο ξεκλήρισμα. Αναπαράγουν λοιπόν τα εξής ιδεολογήματα:

A) «Οι αγρότες έπαιρναν τις επιδοτήσεις και δεν τις αξιοποιούσαν για εκσυγχρονισμό της παραγωγής».

Ποιες επιδοτήσεις όμως; Τα στοιχεία που προαναφέρονται για την κατανομή των επιδοτήσεων είναι αποκαλυπτικά. Επιπλέον αποκρύπτεται το γεγονός ότι οι επιδοτήσεις δόθηκαν για να διατηρούνται χαμηλές οι τιμές των αγροτικών προϊόντων και να θησαυρίζουν οι εμποροβιομήχανοι (π.χ. αγόραζαν το λάδι 1,6 ευρώ και το πουλούσαν στο ράφι 6,5 -7 ευρώ). Στη πραγματικότητα ήταν και είναι επιδοτήσεις προς τους εμποροβιομήχανους.

B) «Χρειάζεται εκσυγχρονισμός της παραγωγής για να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα των προϊόντων της».

Πρόκειται για ένα προσφιλές επιχείρημα και της σημερινής κυβέρνησης. Αλήθεια όμως μιλάνε για εκσυγχρονισμό αυτοί που κρατάνε στα συρτάρια τη μελέτη για τον εκσυγχρονισμό του κερκυραϊκού ελαιώνα και δεν δίνουν ούτε ένα ευρώ για την έναρξη εφαρμογής του. Μιλάνε για εκσυγχρονισμό αυτοί που ματαιώνουν ή αρνούνται να χρηματοδοτήσουν αρδευτικά έργα. Αυτοί που κατάργησαν κάθε επιδότηση σε αγροτικά μηχανήματα και αγροεφόδια. Αυτοί που με την συνειδητή αδιαφορία τους έχουν μετατρέψει τους αγροτικούς δρόμους σε χειμάρρους. Το «επιχείρημα» αυτό χρησιμοποιείται για να συγκαλύψει την αθρόα χρηματοδότηση των επιχειρηματικών ομίλων και των μεγάλων καπιταλιστικών επιχειρήσεων στην αγροτοκτηνοτροφική παραγωγή.

Γ) «Οι νέοι δεν ασχολούνται με την αγροτική παραγωγή θέλουν το εύκολο και γρήγορο χρήμα».

Δυστυχώς αυτό το επιχείρημα το επαναλαμβάνουν και λαϊκοί άνθρωποι βλέποντας βέβαια την επιφάνεια και όχι τη βάση του προβλήματος. Ας πάρουμε ένα παράδειγμα: Μια αγροτική οικογένεια κατέχει 350 ελαιόδεντρα (=27 στρέμματα). Με καλή καλλιεργητική φροντίδα και αν είναι ευνοϊκές οι καιρικές συνθήκες κάθε δεύτερο χρόνο θα έχει παραγωγή 3.000 κιλά λάδι -500 κιλά για ίδια κατανάλωση απομένουν για πώληση 2.500 X 2,5 ευρώ (σημερινή τιμή) = 6.250 + 3.000 (1.500 ευρώ ανά χρόνο επιδότηση) = 9.250 μείον 1.000 ελάχιστα έξοδα = 8.250. Διαιρούμενο δια 2 χρόνια μας δίνει έσοδο 4.125 ευρώ / χρόνο. Αλήθεια μπορεί να ζήσει μια οικογένεια με 4.125 ευρώ εισόδημα το χρόνο; Είναι αυτό κίνητρο για να ενταχθούν νέοι στην ελαιοπαραγωγή;

3. Υπάρχει ριζική λύση:

Απέναντι σ' αυτήν την κατάσταση οι μικρομεσαίοι αγρότες, κτηνοτρόφοι, αλιείς χρειάζεται να έλθουν σε ρήξη – σύγκρουση με τις αντιλαϊκές αντιαγροτικές πολιτικές της Ε.Ε. της ελληνικής

κυβέρνησης και των άλλων κομμάτων του ευρωμονόδρομου να απορρίψουν αυτή την ίδια την Ε.Ε. Παράλληλα χρειάζεται να εντείνουν τον κοινό αγώνα και δράση με την εργατική τάξη και τους αυτοαπασχολούμενους της πόλης συγκροτώντας, την κοινωνική τους συμμαχία. Οι αγώνες των αγροτών τα τελευταία χρόνια είναι δίκαιοι, τα αιτήματα τους είναι σωστά, είχαν και ορισμένες κατακτήσεις όπως το αφορολόγητο το οποίο όμως απειλείται να καταργηθεί.

Η ριζική αλλαγή της κατάστασης προς όφελος και των φτωχομεσαίων αγροτών μπορεί να γίνει μόνο σε άλλες οικονομικές συνθήκες με κατάργηση της καπιταλιστικής ιδιοκτησίας, κοινωνικοποίηση των μέσων παραγωγής και των πλουτοπαραγωγικών πηγών της χώρας, με τους παραγωγικούς συνεταιρισμούς και τη σχεδιασμένη οικονομία ώστε να ικανοποιούνται οι σύγχρονες λαϊκές ανάγκες.

4. Προτείνουμε στο Π.Σ.Ι.Ν.:

Α) να απορρίψει την αναθεωρημένη ΚΑΠ και ΚΑΛΠ και όλα τα αντιλαϊκά – αντιαγροτικά μέτρα που τις συνοδεύουν.

Β) να συμπαρασταθεί στα δίκαια αιτήματα των αγροτών (όπως αυτά διατυπώνονται στο πλαίσιο διεκδίκησης της ΟΑΣ Κέρκυρας) και στους αγώνες τους που ξεκινάνε στις 23 Ιανουαρίου 2017.

Γ) στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του το ΠΣ να αποφασίσει:

- Κατανομή 2.000.000 ευρώ για την αγροτική οδοποιία στην Κέρκυρα και 4.000.000 ευρώ στα υπόλοιπα νησιά από το νέο ΕΣΠΑ και τα διασυνοριακά προγράμματα.
- Το διπλασιασμό των κονδυλίων για τη δακοκτονία σε κάθε νησί και την έγκαιρη έναρξη τους (γύρω στις 15 Ιούνη).
- Τη διάθεση κονδυλίων για αρδευτικά έργα στον κάμπο Αη Μαθιά–Στρογγυλής και Βελονάδων.
- Τη διάθεση κονδυλίων από τα διασυνοριακά προγράμματα (τομέας περιβάλλον) του νέου ΕΣΠΑ για αντιπυρρικά έργα (αντιπυρρικές ζώνες – υδατοδεξαμενές κλπ) σύμφωνα με υποδείξεις της δασικής υπηρεσίας, τη Π.Υ., και της διεύθυνσης αγροτικής ανάπτυξης.
- Τη διάθεση κονδυλίων από τα διασυνοριακά προγράμματα (τομέα μεταφορών) για την επιδιόρθωση, επέκταση και προστασία αλιευτικών καταφυγίων, πολλά από τα οποία στην Κέρκυρα έχουν καταστεί άχρηστα.
- Τη χρηματοδότηση – επιδότηση της εφαρμογής της μελέτης εκσυγχρονισμού του Κερκυραϊκού ελαιώνα αρχικά σε πειραματικό – εθελοντικό στάδιο με επιδότηση όσων παραγωγών θελήσουν να συμμετάσχουν.
- Την πρόσληψη του προβλεπόμενου από τον κανονισμό της περιφέρειας επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού στην Περιφερειακή και τοπική διεύθυνση αγροτικής ανάπτυξης.
- Να ελέγξει την λειτουργία της ANION η οποία λειτουργεί με ασύδοτο και αδιαφανή τρόπο και κάνει επιλεκτικές χρηματοδοτήσεις.
- Να χρηματοδοτήσει την επεξεργασία της μούργας των ελαιотριβείων.
- Να χρηματοδοτήσει τον εμπλουτισμό και την ανανέωση φυσικών αλιευτικών πεδίων (ξέρες) με απαγόρευση αλιείας για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και τη δημιουργία

νέων τεχνιτών υφάλων σε συνεργασία με άλλες κρατικές υπηρεσίες και σύμφωνα με τις υποδείξεις της Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης.

Το ΠΣ να αποφασίσει να διεκδικήσει από την κυβέρνηση:

- Την επαναλειτουργία του Ινστιτούτου ελαίας Κέρκυρας με πλήρη στελέχωση και διεύρυνση του επιστημονικού πεδίου έρευνας και σε άλλες καλλιέργειες (οπωροκηπευτικά – εσπεριδοειδή - αμπελοκαλλιέργεια). Σήμερα είναι ακόμα πιο επιβεβλημένη η επαναλειτουργία του μετά από την επιδημία της ξυλέλα στην Νότια Ιταλία που κατέστρεψε πάνω από 1.000.000 ελαιόδεντρα.
- Να ενταχθούν στον κανονισμό αποζημιώσεων του ΕΛΓΑ οι ασθένειες της ελιά που προκύπτουν από κλιματολογικές συνθήκες.
- Να καταργηθεί ο ισχύων νόμος για τους συνεταιρισμούς. Να ισχύσει η απλή αναλογική.
- Να επιδοτείται η αγορά αγροτικών μηχανημάτων – εφοδίων και η αντικατάσταση – εκσυγχρονισμός αλιευτικών εργαλείων από τους αγρότες – αλιείς - κτηνοτρόφους, όπως επιδοτούνται οι ξενοδόχοι.

18/1/2017

Θ. Γουλής
Γ. Κορφιάτης

Σημείωση:

1. Τα στοιχεία προέρχονται από την Ένωση Συνεταιρισμών Κέρκυρας και Υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας.
2. Αντίστοιχη συζήτηση πρέπει να γίνει και για την αγροτική οικονομία των άλλων 3 περιφερειακών ενοτήτων της Περιφέρειας με ανάλογη προετοιμασία γιατί υπάρχει σχετικά διαφοροποιημένη αγροτοκτηνοτροφική παραγωγή.